

Мета і завдання навчальної дисципліни: навчання ефективної усної комунікації в різних ситуаціях професійного і непрофесійного спілкування з дотриманням правил культури мовлення; опанування різних форм результативного спілкування на прикладах виступів успішних давніх та сучасних риторів; вироблення вміння створювати та успішно виголошувати різностильові та різножанрові тексти за всіма нормами української мови; виховання розуміння важливості успішного публічного мовлення в житті кожної людини, уміння логічно мислити, доступно й переконливо висловлювати думки, максимально дотримуючись мовленнєвого етикету.

Пререквізити:

Українська мова за професійним спрямуванням.
Актуальні питання історії та культури України.

Результати навчання:

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Основи культури усного публічного мовлення» студенти зможуть набути таких *загальних і фахових компетентностей*:

Загальні:

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Фахові:

СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

СК04. Здатність організувати й контролювати командну професійну діяльність.

СК05. Здатність ефективно просувати створений медійний продукт.

У результаті засвоєння змісту навчальної дисципліни студент має набути таких *програмних результатів навчання*:

ПР15. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.

ПР16. Планувати свою роботу та роботу колег, спрямовану як на генерування інформаційного контенту, так і створення медіапродукту, а також його промоцію.

ПР17. Розміщувати оперативну інформацію про свій медіапродукт на доступних інтернет-платформах.

Опис навчальної дисципліни

Загальна інформація про розподіл годин

Назва навчальної дисципліни <u>Основи культури усного публічного мовлення</u>												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	3	6	4	120	2	22	-	22	-	72	4	Іспит
Заочна	3	6	4	120	2	4	-	4	-	108	4	Іспит

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти публічного мовлення в руслі теорії красномовства												
Тема 1. Культура усного публічного мовлення і красномовство як аспект формування журналістської майстерності.	10	2	2	-	-	6	11	1	-	-	-	10
Тема 2. Поняття публічного мовлення у світлі розвитку й становлення риторичного мистецтва.	12	2	2	-	-	8	11	1	-	-	-	10
Тема 3. Основні види й жанри публічного мовлення, особливості їх функціонування у медійній сфері.	14	2	2	-	2	8	14	-	2	-	2	10
Тема 4. Психологічні аспекти публічного мовлення.	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10
Тема 5. Етикет усного публічного мовлення.	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10
Разом за ЗМ 1	56	10	10	-	2	34	56	2	2	-	2	50
Змістовий модуль 2. Практичні аспекти культури усного публічного мовлення в журналістській практиці												

Тема 6. Особливості монологічного публічного мовлення. Показники культури мовлення та критерії оцінювання публічної промови.	14	2	2	-	2	8	13	-	1	-	2	10
Тема 7. Особливості діалогічного публічного мовлення. Риси індивідуальності в полемічному мистецтві.	10	2	2	-	-	6	12	1	-	-	-	10
Тема 8. Техніка мовлення. Орфоепічна та акцентуаційна правильність усного публічного мовлення.	10	2	2	-	-	6	10	1	-	-	-	10
Тема 9. Засоби мовної виразності усного публічного мовлення.	10	2	2	-	-	6	10	-	1	-	-	10
Тема 10. Невербальне спілкування.	10	2	2	-	-	6	11	-	-	-	-	10
Тема 11. Національна специфіка усного публічного мовлення.	10	2	2	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Разом за ЗМ 2	64	12	12	-	2	38	64	2	2		2	58
Усього годин	120	22	22	-	4	72	120	4	4	-	4	108

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми	
	Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти публічного мовлення в руслі теорії красномовства	Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти публічного мовлення в руслі теорії красномовства
1.1.	<p>Культура усного публічного мовлення і красномовство як аспект формування журналістської майстерності.</p> <p><i>План</i> Поняття усного публічного мовлення. Критерії ефективної публічної комунікації. Основні форми і стилі комунікативної поведінки. Культура мовлення у журналістській практиці. Мовленнєве самовиховання у становленні особистості журналіста. Інтернет-платформи з культури української мови.</p>	
1.2.	<p>Поняття публічного мовлення у світлі розвитку й становлення риторичного мистецтва.</p> <p><i>План</i> Проблеми публічного мовлення на різних етапах становлення риторики як науки. Медіариторика як засіб ефективного спілкування. Риторика в сучасних засобах масової комунікації.</p>	
1.3.	<p>Основні види й жанри публічного мовлення, особливості їх функціонування в медійній сфері.</p> <p><i>План</i> Академічне красномовство. Політичне красномовство. Дипломатичне красномовство. Судове красномовство. Військове красномовство. Соціально-побутове красномовство. Церковно-богословське красномовство. Типи промов.</p>	
1.4.	<p>Психологічні аспекти публічного мовлення.</p> <p><i>План</i> Чинники прихильного ставлення до мовця. Особливості взаємодії промовця з аудиторією. Поняття аудиторного шоку та способи його подолання. Психологічний бар'єр і способи його подолання.</p>	

1.5.	<p>Етикет усного публічного мовлення.</p> <p><i>План</i></p> <p>Види і форми спілкування. Мовний, мовленнєвий та спілкувальний етикет. Правильність форм звертань в українській мові. Кличний відмінок. Формули ввічливості: привітання, прощання, подяки тощо. Культура спілкування журналіста на пресконференціях, круглих столах, форумах тощо.</p>
<p>Змістовий модуль 2. Практичні аспекти культури усного публічного мовлення в журналістській практиці</p>	
2.1.	<p>Особливості монологічного публічного мовлення. Показники культури мовлення та критерії оцінювання публічної промови.</p> <p><i>План</i></p> <p>Етапи творчої діяльності промовця та зміст поняття <i>концепція публічного виступу</i>. Загальні правила публічного виступу. Композиційна побудова промови. Сутність тези, аргумента, способу доведення та вимоги до них. Види аргументів, система риторичних методів аргументування та сфери їх застосування. Техніка публічного виступу. Критерії оцінювання публічної промови.</p>
2.2.	<p>Особливості діалогічного публічного мовлення. Риси індивідуальності в полемічному мистецтві.</p> <p><i>План</i></p> <p>Сутність і специфіка діалогічного мовлення. Ділова бесіда як різновид професійного спілкування. Сутність, різновиди, функції та історичні витoki публічної суперечки. Риси полемічного стилю, полемічні правила й прийоми, зміст і функції алгоритмічного припису для учасників дискусії. Причини та функції, роль конфліктних ситуацій і способи врегулювання конфліктів. Етика й етикет полеміста. Риси індивідуальності в полемічному мистецтві.</p>
2.3.	<p>Техніка мовлення. Орфоепічна та акцентуаційна</p>

	<p>правильність усного публічного мовлення.</p> <p><i>План</i></p> <p>Орфоепічні норми сучасної української літературної мови. Акцентні норми сучасної української літературної мови. Типові помилки у мовленні радіо- та телеведучих. Інтенаційна виразність як важливий елемент культури мовлення журналіста. Партитура тексту. Паузи і темп мовлення як технічні показники виразного мовлення. Техніка виразного читання: дихання, голос, дикція.</p>
2.4.	<p>Засоби мовної виразності усного публічного мовлення.</p> <p><i>План</i></p> <p>Комунікативні ознаки культури мовлення мовлення. Правильність як основна комунікативна ознака мовлення. Точність мовлення як комунікативна ознака. Умови досягнення чистоти мовлення. Вимоги до доречності мовлення. Багатство та різноманітність мовлення. Риторичні фігури й тропи як засоби виразності мовлення.</p>
2.5.	<p>Невербальне спілкування.</p> <p><i>План</i></p> <p>Основні засоби невербальної комунікації. Невербальні засоби спілкування у практиці журналіста.</p>
2.6.	<p>Національна специфіка публічного мовлення.</p> <p><i>План</i></p> <p>Культурні традиції народів у публічному спілкуванні. Соціальна взаємодія в контексті культури міжнародного професійного спілкування. Діловий етикет в аспекті міжкультурної комунікації.</p>

Тематика семінарських занять з переліком питань

№	Назва теми	
	Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти публічного мовлення в руслі теорії красномовства	Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти публічного

	мовлення в руслі теорії красномовства
1.1.	<p>Культура усного публічного мовлення і красномовство як аспект формування журналістської майстерності.</p> <p><i>Вид роботи: усні відповіді, виконання практичних завдань.</i></p> <p><i>План</i></p> <p>Поняття усного публічного мовлення. Критерії ефективної публічної комунікації.</p> <p>Основні форми і стилі комунікативної поведінки.</p> <p>Культура мовлення у журналістській практиці.</p> <p>Мовленнєве самовиховання у становленні особистості журналіста.</p> <p>Інтернет-платформи з культури української мови.</p>
1.2.	<p>Поняття публічного мовлення у світлі розвитку й становлення риторичного мистецтва.</p> <p><i>Вид роботи: усні відповіді, презентація.</i></p> <p><i>План</i></p> <p>Проблеми публічного мовлення на різних етапах становлення риторики як науки.</p> <p>Медіариторика як засіб ефективного спілкування.</p> <p>Риторика в сучасних засобах масової комунікації.</p>
1.3.	<p>Основні види й жанри публічного мовлення, особливості їх функціонування в медійній сфері.</p> <p><i>Вид роботи: усні відповіді, виконання практичних завдань, добір власних прикладів-ілюстрацій.</i></p> <p><i>План</i></p> <p>Академічне красномовство.</p> <p>Політичне красномовство.</p> <p>Дипломатичне красномовство.</p> <p>Судове красномовство.</p> <p>Військове красномовство.</p> <p>Соціально-побутове красномовство.</p> <p>Церковно-богословське красномовство.</p> <p>Типи промов.</p>
1.4.	<p>Психологічні аспекти публічного мовлення.</p> <p><i>Вид роботи: усні відповіді, виконання практичних завдань.</i></p> <p><i>План</i></p> <p>Чинники прихильного ставлення до мовця.</p> <p>Особливості взаємодії промовця з аудиторією.</p> <p>Поняття аудиторного шоку та способи його подолання.</p> <p>Психологічний бар'єр і способи його подолання.</p>
1.5.	<p>Етикет усного публічного мовлення.</p> <p><i>Вид роботи: усні відповіді, виконання практичних завдань,</i></p>

	<p><i>тести.</i></p> <p><i>План</i></p> <p>Види і форми спілкування. Мовний, мовленнєвий та спілкувальний етикет. Правильність форм звертань в українській мові. Кличний відмінок. Формули ввічливості: привітання, прощання, подяки тощо. Культура спілкування журналіста на пресконференціях, круглих столах, форумах тощо.</p>
<p align="center">Змістовий модуль 2. Практичні аспекти культури усного публічного мовлення в журналістській практиці</p>	
<p>2.1.</p>	<p>Особливості монологічного публічного мовлення. Показники культури мовлення та критерії оцінювання публічної промови.</p> <p><i>Вид роботи: усні відповіді, промова.</i></p> <p><i>План</i></p> <p>Етапи творчої діяльності промовця та зміст поняття <i>концепція публічного виступу.</i> Загальні правила публічного виступу. Композиційна побудова промови. Сутність тези, аргумента, способу доведення та вимоги до них. Види аргументів, система риторичних методів аргументування та сфери їх застосування. Техніка публічного виступу. Критерії оцінювання публічної промови.</p>
<p>2.2.</p>	<p>Особливості діалогічного публічного мовлення. Риси індивідуальності в полемічному мистецтві.</p> <p><i>Вид роботи: усні відповіді, виконання практичних завдань.</i></p> <p><i>План</i></p> <p>Сутність і специфіка діалогічного мовлення. Ділова бесіда як різновид професійного спілкування. Сутність, різновиди, функції та історичні витоки публічної суперечки. Риси полемічного стилю, полемічні правила й прийоми, зміст і функції алгоритмічного припису для учасників дискусії. Причини та функції, роль конфліктних ситуацій і способи врегулювання конфліктів. Етика й етикет полеміста. Риси індивідуальності в полемічному мистецтві.</p>

2.3.	<p>Техніка мовлення. Орфоепічна та акцентуаційна правильність усного публічного мовлення.</p> <p><i>Вид роботи: усні відповіді, виконання практичних завдань, виразне читання текстів різних жанрів.</i></p> <p><i>План</i></p> <p>Орфоепічні норми сучасної української літературної мови. Акцентні норми сучасної української літературної мови. Типові помилки у мовленні радіо- та телеведучих. Інтонаційна виразність як важливий елемент культури мовлення журналіста. Партитура тексту. Паузи і темп мовлення як технічні показники виразного мовлення. Техніка виразного читання: дихання, голос, дикція.</p>
2.4.	<p>Засоби мовної виразності усного публічного мовлення.</p> <p><i>Вид роботи: усні відповіді, виконання практичних завдань.</i></p> <p><i>План</i></p> <p>Комунікативні ознаки культури мовлення мовлення. Правильність як основна комунікативна ознака мовлення. Точність мовлення як комунікативна ознака. Умови досягнення чистоти мовлення. Вимоги до доречності мовлення. Багатство та різноманітність мовлення. Риторичні фігури й тропи як засоби виразності мовлення.</p>
2.5.	<p>Невербальне спілкування.</p> <p><i>Вид роботи: усні відповіді, виконання практичних завдань, презентація.</i></p> <p><i>План</i></p> <p>Основні засоби невербальної комунікації. Невербальні засоби спілкування у практиці журналіста.</p>
2.6.	<p>Національна специфіка публічного мовлення.</p> <p><i>Вид роботи: усні відповіді, виконання практичних завдань, тести.</i></p> <p><i>План</i></p> <p>Культурні традиції народів у публічному спілкуванні. Соціальна взаємодія в контексті культури міжнародного професійного спілкування. Діловий етикет в аспекті міжкультурної комунікації.</p>

Тематика індивідуальних завдань
(виконання одного із завдань на вибір)

№	Назва теми
1.	Розробити тренінг «Харизма журналіста: що це таке і як вона працює?».
2.	Скласти пам'ятку «Секрети успішного виступу на науковій конференції».

Завдання для самостійної роботи студентів

Самостійна робота здобувачів освіти під час вивчення освітнього компонента «Основи культури усного публічного мовлення» складається з різних видів:

- 1) підготовка до практичних занять;
- 2) поглиблене опрацювання тем освітнього компонента згідно з навчально-тематичним планом;
- 3) підготовка до всіх видів контрольних випробувань (самостійні роботи, залік);
- 4) пошуково-аналітична робота, зокрема виконання творчих письмових робіт (творчі письмові завдання, есе тощо); виконання індивідуальних та колективних творчих робіт у вигляді електронних матеріалів (презентації, відеоролики тощо); робота над першоджерелами (книги, статті).

№	Назва теми
1.1.	<i>Підготувати презентацію про стратегії і техніки самопрезентації фахівця.</i>
1.2.	Аналіз досягнень світової та української риторики. <i>Підготувати презентацію про відомого оратора минулого чи сучасності..</i>
1.3.	<i>Дібрати із засобів масової комунікації приклади різних видів і жанрів красномовства.</i>
1.4.	<i>Прочитати й проаналізувати 12 порад від Андрія Степури про те, як подолати страх перед аудиторією (https://masterlev.com.ua/12-sposobiv-podolaty-strah-ta-hvylyuvannya-pered-publichnyum-vystupom/).</i> <i>Підготуватися до усної відповіді з таких питань:</i> Гумор як складник публічного мовлення. Культура сприймання публічного виступу та ефективного слухання. Мистецтво ставити запитання.
1.5.	<i>Підготуватися до самостійної роботи / тестових завдань.</i>
2.1.	Аналіз структур і мовного оформлення промов, різних за родами, видами, жанрами, метою висловлювання. Шляхи удосконалення

	академічного красномовства. <i>Проаналізувати одну із промов сучасного політичного, громадсько-культурного діяча, науковця тощо.</i> <i>Підготувати промову (тема – на вибір студента/-тки).</i>
2.2.	<i>Підібрати зразки жанрових груп діалогічного мовлення.</i> <i>Дібрати і схарактеризувати систему аргументів для ведення суперечки на обрану тему. Проаналізувати помилки в аргументації (на матеріалі одного із ток-шоу).</i>
2.3.	<i>З'ясувати роль скоромовок для формування дикції журналіста.</i> <i>Підібрати зразки жанрових груп діалогічного і монологічного мовлення, їх виразно читати.</i> <i>Зробити партитуру тексту.</i>
2.4.	<i>Укласти словник порушень комунікативних ознак культури мовлення.</i>
2.5.	<i>Проаналізувати невербальний образ сучасного оратора і підготувати презентацію.</i>
2.6.	<i>Підготуватися до самостійної роботи / тестів.</i>

Контроль виконання та оцінювання завдань, винесених на самостійне опрацювання, проводимо в процесі вивчення тем кожного змістового модуля.

Методи навчання

У роботі використовуємо словесні, наочні та практичні методи навчання, зокрема: лекцію, пояснення, розповідь, бесіду, спостереження, ілюстрацію, демонстрацію, практичні завдання і вправи (у т.ч. презентації, публічні виступи, дискусії тощо).

Система контролю та оцінювання

Контроль навчальних досягнень здобувачів освіти й оцінювання проводимо у формі поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюємо на кожному практичному занятті за допомогою таких методів:

- ✓ усного контролю (фронтальне опитування, вибіркве опитування, презентації, промови, дискусії);
- ✓ письмового контролю (самостійні роботи, есе);
- ✓ тестів.

Форма підсумкового контролю – *іспит*.

Розподіл балів, які отримують студенти

<i>Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)</i>	<i>Кількість балів</i>	<i>Сумарна к-ть балів</i>
--	------------------------	---------------------------

Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2						(іспит)	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	40	100
5	5	5	5	10	10	5	5	2	3	5		

Критерії підсумкового оцінювання

Зараховано / 90 –100 балів / А

Студент виконав усі обов'язкові завдання; демонструє ґрунтовні знання з дисципліни; розуміє і вміє аналізувати основні тенденції світового культурно-історичного процесу, еволюції мовленнєвої культури людства з найдавніших часів до сьогодення; правильно обґрунтовує наукові положення конкретними фактами, знанням пам'яток духовної культури, літератури, ораторського мистецтва тощо; послідовно викладає матеріал з висновками в кінці відповіді; вільно володіє нормами сучасної української літературної мови. Допускає 1-3 неточності у викладі матеріалу, які не впливають на правильні висновки чи рішення, отриманий високий результат.

Зараховано / 80–89 балів / В

Студент виконав усі обов'язкові завдання; може правильно окреслити основний зміст матеріалу відповідно до визначеного завдання; вміє виокремлювати головні етапи та чинники розвитку мовленнєвої культури людства з найдавніших часів до сьогодення; знає проблеми курсу та висвітлення їх у науковій літературі; послідовно викладає матеріал; вільно володіє нормами сучасної української мови. Допускає 1-2 неточності у використанні понятійного матеріалу, незначні огріхи в узагальненнях та висновках, які не впливають на загальний добрий рівень виконаного завдання.

Зараховано / 70–79 балів / С

Студент виконав усі обов'язкові завдання; вміє виділяти головні етапи та чинники розвитку мовленнєвої культури людства з найдавніших часів до сьогодення; послідовно викладає матеріал; вільно володіє нормами сучасної української мови. Допускає 1-2 неточності у використанні понятійного матеріалу, незначні огріхи в узагальненнях та висновках, які не впливають на загальний добрий рівень виконаного завдання.

Зараховано / 60–69 балів / D

Студент виконав 70 % обов'язкових завдань; зміст матеріалу викладено частково, з недотриманням в окремих випадках послідовності; поверхово застосовує теоретичні знання для розв'язання практичної проблеми; часткові знання фактичного матеріалу; помилки під час пояснення понять; недостатнє володіння нормами сучасної української мови.

Зараховано / 50–59 балів / E

Студент виконав 50% обов'язкових завдань; зміст матеріалу викладено частково; поверхово застосовує теоретичні знання для розв'язання практичної проблеми; часткові знання фактичного матеріалу; помилки під час пояснення понять; недостатнє володіння нормами сучасної української мови.

Незараховано / 35–49 балів / FX

Студент виконав менше 50 % обов'язкових завдань; не вмiє розкрити основний змiст завдання; не здатний будувати висловлювання; не має навичок мовленнєвої культури; обмежено володiє нормами сучасної української лiтературної мови.

Незараховано / 0– 34 балiв / F

Студент виконав менше 20 % обов'язкових завдань; не вмiє розкрити основний змiст завдання; не може обґрунтувати висновки; не має навичок мовленнєвої культури; слабо володiє нормами сучасної української лiтературної мови.

Шкала оцiнювання: національна та ЄКТС

100-бальна шкала	Оцiнка за національною шкалою	Оцiнка за шкалою ЄКТС	
		Оцiнка	Пояснення за розширеною шкалою
90-100	Вiдмiнно	A	вiдмiнно
80-89	Добре	B	дуже добре
70-79		C	добре
60-69	Задовiльно	D	задовiльно
50-59		E	достатньо
35-49	Незадовiльно	FX	незадовiльно з можливістю повторного складання
1-34		F	незадовiльно з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Перелiк питань для самоконтролю навчальних досягнень студента

1. Назвіть критерії ефективної публічної комунікації.
2. Опишіть основні форми і стилі комунікативної поведінки.
3. Схарактеризуйте проблеми культури мовлення у журналістській практиці.
4. Назвіть інтернет-платформи з культури української мови.
5. Опишіть здобутки античної риторики та окресліть їхнє значення в наш час.
6. Що таке неориторика? Назвіть її напрями.
7. Розкрийте причини інфляції слова, мовленнєвої агресії, риторичної кризи в кінці ХХ ст.
8. Яким ви уявляєте ідеального оратора-журналіста?
9. Якими мовленнєвими вміннями, навичками, знаннями повинен володіти журналіст?
10. Чи маєте ви індивідуальний ораторський стиль? Розкрийте, будь ласка, деякі ваші творчі знахідки.
11. Охарактеризуйте національні особливості спілкування.
12. Назвіть і проаналізуйте основні форми та види публічного монологу. Які з них безпосередньо стосуються діяльності журналіста?

13. Який вид красномовства ви найчастіше будете використовуватимете у своїй професійній діяльності?
14. Назвіть основні етапи публічного мовлення.
15. Що ви розумієте під поняттями “задум промови”, “тема”, “підтема”, “мікротема”. Назвіть основні вимоги до теми.
16. Навіщо промовцеві визначати загальну цільову установку промови: інформувати, надихати, переконати, закликати до дій?
17. Охарактеризуйте три основні функції вступу: привернути увагу слухачів, налаштувати аудиторію на позитивне сприйняття промови, підготувати ґрунт для розробки теми.
18. Які види зачинів ви знаєте? З якою метою оратор використовує зачин?
19. Назвіть основні форми викладу матеріалу в основній частині.
20. Якій композиційній будові промови ви надаєте перевагу? Чому?
21. Охарактеризуйте типи доцільного фіналу промови: підсумкового, типологічного і апелювального.
22. Назвіть і дайте характеристику вагомим (достовірним, переконливим) аргументам. Некоректні аргументи.
23. Чи вмієте ви нейтралізувати логічні маніпуляції у спілкуванні?
24. Назвіть основні норми культури української мови.
25. Якими прийомами увиразнення усного слова ви володієте?
26. Які вимоги мовленнєвого етикету ви знаєте?
27. Чи вмієте ви долати ораторський шок?
28. Які етичні засади забезпечують успішне взаєморозуміння промовця й аудиторії?
29. Назвіть та охарактеризуйте прийоми активізації уваги слухачів.
30. Назвіть та охарактеризуйте прийоми формування позитивних емоцій у слухачів.
31. Назвіть орфоепічні норми сучасної української літературної мови.
32. Наведіть приклади помилок у мовленні радіо- та телеведучих.
33. Доведіть, що інтонаційна виразність – це важливий елемент культури мовлення журналіста.
34. Охарактеризуйте елементи техніки виразного читання: дихання, голос, дикцію.
35. Які ви знаєте тропи риторики? Наведіть приклади десяти тропів риторики.
36. Які ви знаєте фігури риторики? Наведіть приклади п’яти фігур риторики.
37. У чому полягає психологія успіху та ефективного спілкування?
38. Якими невербальними засобами спілкування ви володієте?
39. Розкажіть, як нейтралізувати прийоми некоректного маніпулювання співрозмовника.
40. Опишіть особливості національного спілкування.

Перелік питань для підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Культура усного публічного мовлення і красномовство як аспект формування журналістської майстерності.

2. Поняття усного публічного мовлення. Критерії ефективної публічної комунікації.
3. Основні форми і стилі комунікативної поведінки.
4. Культура мовлення у журналістській практиці.
5. Інтернет-платформи з культури української мови.
6. Поняття публічного мовлення у світлі розвитку й становлення риторичного мистецтва.
7. Проблеми публічного мовлення на різних етапах становлення риторики як науки.
8. Медіариторика як засіб ефективного спілкування.
9. Риторика в сучасних засобах масової комунікації.
10. Академічне красномовство (його структура і мовні ознаки)
11. Політичне красномовство (його структура і мовні ознаки)
12. Дипломатичне красномовство, його мовні ознаки
13. Судове красномовство.
14. Військове красномовство.
15. Соціально-побутове красномовство.
16. Церковно-богословське красномовство (гомілетика).
17. Типи ораторських промов.
18. Завдання публічного мовлення. Види та жанри публічного мовлення.
19. Особливості монологічного публічного мовлення.
20. Етапи творчої діяльності промовця та зміст поняття концепція публічного виступу.
21. Загальні правила публічного виступу.
22. Композиційна побудова промови.
23. Сутність тези, аргумента, способу доведення та вимоги до них.
24. Види аргументів, система риторичних методів аргументування та сфери їх застосування.
25. Техніка публічного виступу.
26. Критерії оцінювання публічної промови.
27. Засоби мовної виразності та складники багатомірного поняття техніки мовлення.
28. Техніка виразного читання: дихання, голос, дикція.
29. Поняття аудиторного шоку та способи його подолання.
30. Форми комунікації людини в колективі.
31. Способи подолання психологічного бар'єру оратора, засоби активізації уваги слухачів та інші запоруки успішного виголошення промови.
32. Гумор як складник красномовства.
33. Роль невербальних засобів комунікації для публічного мовлення.
34. Культура сприймання публічного виступу та ефективного слухання. Мистецтво ставити запитання.
35. Діалогічне красномовство. Еристика (дебати, полеміка, диспут)
36. Риси полемічного стилю, полемічні правила й прийоми, зміст і функції алгоритмічного припису для учасників дискусії.
37. Етика й етикет полеміста.

38. Ознаки ораторського таланту і риси індивідуальності в полемічному мистецтві.
39. Невербальні засоби спілкування.
40. Особливості національного спілкування.

Відповідно до «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти, у системі формальної освіти) ЧНУ» (https://drive.google.com/file/d/1O7Chn1UqlqjW_JjybxDr-syswxxHuGOn/view) у процесі вивчення дисципліни здобувачу освіти може бути зараховано до 25% балів, отриманих за результатами неформальної та / або інформальної освіти з проблем, що відповідають тематиці курсу.

Рекомендована література

Основна

1. Гарбар І. В. Культура мовлення : навч. посіб. Миколаїв : НУК, 2023. 228 с.
2. Куньч З., Городиловська Г., Шмілик І. Риторика : підруч. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2016. 496 с.
3. Мацько О. М. Практична риторика : навч. посіб. Київ : Київський ун-т, 2019. 239 с.
4. Пасинок В. Г. Основи культури мовлення : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2018. 245 с.
5. Шинкарук В.Д., Теслюк В.М. Основи риторики : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2021. 320 с.

Допоміжна

1. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 284 с.
2. Борг Дж. Мистецтво говорити: таємниці ефективного спілкування. Харків : Ранок, 2020. 304 с.
3. Грищенко Н. В. «Домінанта переможця»: чорна риторика в сучасному комунікативному просторі. *Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави*. Харків, 2017. С. 38-41
4. Дворецька Ю. Помилкаріум. Моя українська правильна та вишукана. Харків : Видавнича група «Основа», 2021. 128 с.
5. Дубчак О. Бачити українською. Слово в мовній картині світу. Київ : Віхола, 2021. 336 с.
6. Дубчак О. Перемагати українською. Про мову ненависті й любові. Київ : Віхола, 2022. 144 с.
7. Івасюта М. Надія Бабич як теоретик, практик і популяризатор риторичного мистецтва. *Берегиня слова* : збірник тез, доповідей наукових

читань, присвячених 80-літтю професора Надії Бабич. Чернівці : Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. 116 с. С. 45–49.

8. Куньч З. Й. Українська риторика: історія становлення і розвитку : навч. посіб. Львів : В-во „Львівська політехніка”, 2011. 247 с.
9. Лівін М. Сторітелінг для очей вух і серця. Київ : Наш формат, 2020. 184 с.
10. Піз А., Піз Б. Мова жестів. Київ : КМ-Букс, 2017. 416 с.

Інформаційні ресурси

1. Підручники онлайн: https://pidru4niki.com/ritorika/#google_vignette
2. TED ideas worth spreading. (TED Fellows: Shape Your Future) <https://www.ted.com/>
3. «Мистецтво публічних виступів» від Google <https://learndigital.withgoogle.com/digitalworkshop-ua/course/public-speaking>

Політика академічної доброчесності

Викладання курсу «Основи культури усного публічного мовлення», контроль й оцінювання знань і вмінь студентів спрямовані на дотримання вимог академічної доброчесності (Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (<https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>), Положення про виявлення та запобігання плагіату в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf)).

Студенти несуть особисту відповідальність за випадки їхнього порушення, враховуючи плагіат, списування, підказування тощо. У разі виявлення академічної недоброчесності вперше бали, зараховані студентіві/ці за виконане завдання, скасовуються. Повторна практика недоброчесності може призвести до анулювання всіх нарахованих за курс балів.